

ת"פ 41618/02/18 - מדינת ישראל נגד מוסטפא פנדי

בית משפט השלום בקריות
ת"פ 41618-02-18 מדינת ישראל נ' פנדי

בפני
בעניין: כבוד השופט יוסי טורס
מדינת ישראל

המאשימה

נגד
מוסטפא פנדי

הנאשם

פסק דין

כתב האישום

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום מתוקן המייחס לו עבירה של תקיפת עובד ציבור, לפי סעיף 382א(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). האירוע מושא כתב האישום התרחש ביום 23.1.17 בסמוך לשעה 08:30, בבית הספר היסודי שבכפר איבטין, בו מתחנכים שלושה מילדי של הנאשם. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם נכנס בריצה אל שטח בית הספר, שם פגש במנהל בית הספר, שהוא עובד ציבור כהגדרת החוק (להלן - המתלונן). בנוכחות הורים ותלמידים, דחף הנאשם את המתלונן מספר פעמים, תוך שהוא אוחז בחולצתו וצועק לעברו "אני אזין אותך מול כל התלמידים... אני אראה לך מה זה... תצא החוצה יא בן זונה".

2. במסגרת הסדר טיעון שבין הצדדים, הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע על בסיס הודאתו, תוך שהצדדים מסכימים כי הנאשם ישלח לשירות המבחן, המאשימה תגביל עצמה לעונש מאסר בן חודשיים שיבוצע בעבודות שירות ואילו ההגנה תהא רשאית לטעון "חופשי". כן הסכימו הצדדים כי במסגרת שלב הטיעונים לעונש יוכל הנאשם לטעון כי האירוע התרחש על רקע חששו לבריאות ילדיו הסובלים ממצב רפואי מורכב.

תסקיר שירות המבחן

3. נעתרתי לבקשת הצדדים והפניתי את הנאשם לשירות המבחן, אשר הגיש תסקיר בעניינו. שירות המבחן פירט בהרחבה את נסיבות חייו של הנאשם ובני משפחתו, ומנימוקים של צנעת הפרט לא אחזור על הדברים. בתמצית ייאמר כי הנאשם כבן 35, נשוי ואב לחמישה ילדים קטינים. שניים מילדיו סובלים מבעיות בריאותיות מורכבות ושירות המבחן התרשם כי הנאשם מצוי בדאגה רבה לילדיו. הנאשם נעדר עבר פלילי, למד מכונאות רכב ומתפרנס כיום ממוסך שבבעלותו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מקבל אחריות מלאה למעשיו, מביע חרטה ובושה על מעשיו ואף נערכה

סולחה בינו לבין למתלונן. שירות המבחן ציין כי האירוע נתפס בעיני הנאשם כחריג ואינו משקף את דפוס התנהגותו הקבוע והתרשמות השירות הייתה מרמת סיכון נמוכה. הנאשם הביע נכונות להשתלב בהליך טיפול המותאם למצבו, ושירות המבחן המליץ להעמידו בצו מבחן למשך שנה. ביחס לסוגיית הרשעתו בדין, המליץ שירות המבחן להימנע מהרשעה לאור עברו הפלילי הנקי של הנאשם, קבלת האחריות והפגיעה שעלולה להיגרם לו בעטייה של הרשעה.

טיעוני הצדדים לעונש ולשאלת ההרשעה

4. ב"כ המאשימה הפנה לחומרת מעשיו של הנאשם ולנסיבות ביצוע העבירה, וטען כי יש לתת משקל לשיקולי ההרתעה והגמול. ביחס לשאלת ההרשעה בדין נטען כי הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו בפסיקה ועניינו אינו מצדיק הימנעות מהרשעה. ביחס לעונש הראוי, נטען כי מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם הובאו בחשבון בהסדר הטיעון שבין הצדדים והמאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר למשך חודשיים שניתן לשאת בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי והתחייבות.

5. ב"כ הנאשם הפנה לנסיבות ביצוע העבירה, וטען כי מדובר באיבוד שליטה רגעי שנבע מדאגתו לבנו הסובל מבעיות בריאותיות. נטען כי הנאשם הביע חרטה על מעשיו ונערכה סולחה בינו לבין המתלונן, שאף ביקש לבטל תלונתו במשטרה (ענ/1). כן הוגש מכתב המלצה שכתב המתלונן עצמו עבור הנאשם (ענ/2). הסנגור טען כי מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי המנהל אורח חיים נורמטיבי ואהוד על קרוביו (הוגשו מספר מכתבי המלצה - ענ/4). הודגש כי מדובר באב לחמישה ילדים, חלקם בעלי צרכים מיוחדים הזקוקים לעזרתו (הוגשו מסמכים רפואיים - ענ/3). ביחס לסוגיית ההרשעה נטען כי לנאשם תגרם פגיעה ממשית באם יורשע בכך שלא יוכל לקבל הסמכה ממשרד התחבורה כמכונאי רכב (ענ/5). ב"כ הנאשם הגיש פסיקה ועתר לביטול הרשעה הנאשם, תוך חיוב הנאשם בצו של"צ לצד צו מבחן.

6. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה על מעשיו, ביקש סליחה וטען כי הוא אינו בעל דפוסים אלימים, וכן הביע רצון להשתלב בטיפול.

דין והכרעה

הדרישה לביטול ההרשעה

7. משנמצא אדם אשם בביצוע עבירה פלילית הכלל הוא שיש להרשיעו. נקבע לא אחת כי "מושכלות ראשוניים הם כי דרך כלל, בית משפט אשר קבע כי נאשם ביצע את העבירה המיוחסת לו ירשיעו בדין. ככלל, משנמצא כי אדם עבר עבירה, מתחייב ההליך הפלילי כנגדו מוצה בדרך של הרשעתו וענישתו מציאות ומד בבסיסה הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני." (ע"פ 2669/00 פלוני נ' מדינת ישראל (17.8.00)). עם זאת, נקבע בפסיקה כי ניתן יהיה להימנע מהרשעת נאשם בנסיבות

חריגות, בהן נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שיגרם לו מהרשעתו בדין, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדין עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (3) 337). בפן המעשי, בית המשפט רשאי להימנע מהרשעת נאשם אם הרשעתו תפגע באופן חמור בשיקומו, אך זאת רק כאשר העבירה היא מסוג המאפשר לוותר בנסיבות המקרה על הרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה. חריג זה נועד לאפשר לבית המשפט להימנע מפגיעה חמורה בנאשם, אשר עניינו הכולל אינו מתאים לעיקרון העונשי הכללי, בשל נסיבות אישיות מיוחדות, אל מול מהותה של העבירה. יפים לעניין זה הדברים שנאמרו בע"פ 9893/06 **לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.2007):

"המשפט מניח, כי במורכבות החיים האנושיים על תהפוכותיהם, בהשתקפותם בהליך הפלילי, עשויים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העקרון העונשי הרחב, המחייב הרשעה פלילית בעקבות הוכחת אשמה. במצבים חריגים מיוחדים ויוצאי דופן, כאשר עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת פגיעתה של ההרשעה הפלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי-חברתי הכללי, נתון בידי בית המשפט הכח להחליט כי, חרף אשמתו של הנאשם, הוא לא יורשע בדין."

8. מבלי להקל ראש בחומרת העבירה שביצע הנאשם, אינני סבור כי היא מסוג העבירות שניתן לומר לגביהן שהן אינן מאפשרות - ככלל - ביטול ההרשעה והמאשימה כלל לא טענה כך. אכן, נסיבות העבירה אינן קלות, לאור כך שמדובר בפגיעה במנהל בית ספר לעיני תלמידיו והדברים ברורים. אף אם הפגיעה הפזיזת אינה חמורה, ברי כי האירוע עלול היה לפגוע במעמדו של מנהל בית הספר וביכולתו לנהל את מוסד הלימודים. ואולם, בשים לב לעוצמת הפגיעה שאינה במדרג גבוה ולסיבות המיוחדות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה (כמוסכם על הצדדים) אין מדובר במחסום בלתי עביר, אלא יש לבחון אם התקיימו יתר הנסיבות לצורך ביטול הרשעה, היינו פגיעה חמורה בסיכויי שיקומו של הנאשם.

9. אציין בעניין זה, להשלמת התמונה, כי העבירה שיוחסה לנאשם היא עבירת עוון ונכללת כיום במסגרת העבירות שתובע רשאי לערוך בעניין הסדר מותנה עם חשוד בהתאם לסימן 1א לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי, תשמ"ב - 1982 (ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3042, שעודכנה ביום 3.1.19). אף עובדה זו מוסיפה למסקנה בדבר האפשרות להימנע מהרשעה בעבירה זו (מבחינת סוגה), וכאמור לא ראיתי בנסיבות המקרה הספציפיות כמונעת, אפריו, אפשרות זו.

10. וכעת לשאלה אם הוכחה פגיעה ממשית בסיכויי שיקומו של הנאשם, המצדיקה את ביטול ההרשעה. הנאשם הוא אדם צעיר יחסית, כבן 35, נשוי ואב לחמישה ילדים קטנים, המפרנס גם את אמו. כפי שצוין לעיל, לחלק מילדיו צרכים מיוחדים. הנאשם למד מכונאות רכב וכיום הוא בעל מוסך פרטי. הנאשם הציג מסמכים מהם עולה כי הוא פנה לקבלת הסמכה במקצוע מכונאות רכב. בהתאם לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, תשע"ו- 2016 הרשעה בדין עלולה למנוע ממנו לקבל את ההסמכה, ואולם אין מדובר במניעה אוטומטית, אלא הנושא נתון לשיקול דעתו של מנהל הרישוי אשר ישקול אם בשל חומרת העבירה ונסיבותיה ראוי שלא לאפשר לנאשם לעסוק במתן שירותי רכב, או במקצוע בענף הרכב לגביו התבקש הרישיון.

11. כידוע, ככלל, מקום בו עיסוק מסוים מותנה בבחינת עברו הפלילי של המבקש על רקע נסיבות ההרשעה והשלכתה על התנאים הנדרשים מהמועמד, ראוי לאפשר לגוף המוסמך בחוק הרלוונטי לקבל ההחלטה בעצמו על בסיס מלוא הנתונים (רע"פ 923/19 **פלונת נ' מדינת ישראל** (2.4.19), פסקה 8). ברובם המכריע של החוקים המאפשרים לסרב להעניק רישיון במקצוע כלשהו בשל הרשעה בעבירה פלונית, אין מדובר בשלילה אוטומטית של הזכות לעסוק במקצוע, אלא ההחלטה מתקבלת תוך בחינת הנסיבות הקונקרטיות של המעשה הפלילי והשלכתן על התאמת המועמד למקצוע המבוקש על ידו. כמו כן, על פי רוב, קיים בנושא גם מנגנון השגה על החלטת הרשות. לאור כך, ובהינתן כי לגורם לו נמסר שיקול הדעת ידע רחב בנושא עליו הוא מופקד וכי שיקול הדעת בנושא נמסר לו, ראוי להותיר נושא זה לשיקול דעתו של הגוף המוסמך, אשר החלטתו תתקבל, מן הסתם, תוך בחינת מלוא נסיבות המקרה, כפי שפורטו בהכרעת הדין ובגזר הדין והשלכתן על יכולתו של המועמד לעסוק במקצוע המבוקש (ראו למשל נסיבות רע"פ 6136/11 **פרנק צייאדה נ' מדינת ישראל** (2.4.13), פסקה 14; רע"פ 654/13 **פאדי אבו בכר נ' מדינת ישראל** (26.2.13), פסקה 14). עם זאת, אין מדובר בכלל בל יעבור ויהיו נסיבות בהן מתן משקל רב מידי לעובדה כי לגוף המחליט שיקול דעת לבחון את מלוא הנסיבות לא יקנה "וודאות מספקת באשר לכך שלא יסוכל המאמץ השיקומי שעשה המערער" (ע"פ 3554/16 **שחר יעקובוביץ נ' מדינת ישראל** (11.6.17)).

12. לאחר ששקלתי את מכלול נתוני מקרה זה, סברתי כי ראוי להימנע מהרשעת הנאשם. אין מחלוקת כי פגיעה תעסוקתית עשויה, בנסיבות מסוימות, להגיע לכדי פגיעה ממשית בסיכויי שיקומו של נאשם, שהרי כידוע "השיקול שלא לפגוע בעתיד תעסוקתי של נאשם הינו שיקול ראוי שיש להביא בחשבון במסגרת מכלול השיקולים לעניין הימנעות מהרשעה" (עפ"ג 28110-10-15 **מדינת ישראל נ' עידן דוד** (17.12.15); וראו גם נסיבותיו של ע"פ 5446/15 **אשר חנימוב נ' מדינת ישראל** (3.3.16)). בנסיבות מקרה זה התרשמתי כי פגיעה ביכולתו של הנאשם לקבל את הרישיון המבוקש על ידו, עולה כדי פגיעה קונקרטית בסיכויי שיקומו. בשים לב למצבם הרפואי של ילדיו, מדובר בפגיעה שאינה קלה. מנגד, הימנעות מהרשעה, עשויה להקנות כלים טובים לנאשם ובני משפחתו, להמשיך בחיים נורמטיביים כבעבר.

13. בהגיעי למסקנה זו הבאתי בחשבון כי מאז ביצוע העבירה חלפו למעלה משנתיים ולא נרשמו לחובת הנאשם אירועים נוספים. כן הבאתי בחשבון את התרשמות שירות המבחן מאישיות הנאשם, ערכיו והתייחסותו לעבירה. עוד הבאתי בחשבון כי בין הנאשם למתלונן נערכה סולחה, והמתלונן אף כתב מכתב בו הוא משבח את הנאשם (לאופן בו יש להתחשב בהליך של סולחה או צדק מאחה, ראו למשל ע"פ 5883/15 **יוסף אבו ציאם נ' מדינת ישראל** (24.11.16); כן ראו, ד"ר רון שפירא "הגיעה העת לסולחה" הפרקליט מח(2) 433 (2006)).

14. נתונים אלו, מצדיקים לדעתי לוותר על ההרשעה במקרה זה, מבלי שהדבר יגרום לפגיעה בלתי מידתית ביתר שיקולי הענישה. אין מחלוקת בדבר האינטרס הציבורי שמשרתת ההרשעה. ואולם, מנגד עומדת עוצמת הפגיעה הצפויה לנאשם בעטייה, והיא עשויה להצדיק שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. במכלול הנסיבות שפורטו לעיל וביניהם גילו של הנאשם; עברו הנקי; נסיבות ביצוע העבירה; התנהגות הנאשם לאחר ביצוע העבירה ועמדת המתלונן; מצבם האישי והבריאותי של בני משפחתו; השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי; וכן המלצת שירות המבחן והתרשמותו מהנאשם, הגעתי לכלל מסקנה כי ראוי לבטל את הרשעת הנאשם (ראו למשל עפ"ג 1576-02-18 **שלמה לזמי נ' מדינת ישראל** (31.5.18)). אציין כי בכוונתי להוסיף להמלצת שירות המבחן צו של"צ, כך שיתקבל תמהיל עונשי-טיפול ראוי התואם את נסיבות המקרה.

אשר על כן, אני מחליט בעניינו של הנאשם כדלקמן:

- א. בהתאם לסעיף 192א' אני מורה על ביטול הרשעת הנאשם, תוך קביעה כי הוא ביצע את העבירה.
- ב. **אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות המבחן למשך 12 חודשים.** הובהר לנאשם, בלשון פשוטה, כי עליו למלא אחר הוראות שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעו, ולהטיל עליו ענישה חלופית.
- ג. **אני מחייב את הנאשם בצו של"צ למשך 150 שעות וזאת עפ"י התוכנית שיגיש שירות המבחן בתוך 30 יום.** מובהר לנאשם כי עליו לבצע את הצו לשביעות רצון שירות המבחן וכי אם לא יעשה כן, אפשר והצו יופקע, והוא יורשע ותוטל עליו ענישה חלופית.
- ד. אני מחייב את הנאשם לפצות את המתלונן (ע"ת מס' 2) בסכום של 3,000 ₪. הסכום ישולם בתוך 60 יום במזכירות בית המשפט על פי שובר שיומץ לנאשם. המאשימה תמסור למזכירות בתוך 14 יום את פרטי חשבון הבנק של המתלונן ותביא לידיעתו תוכנו של פסק הדין.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לשירות המבחן.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ח' אייר תשע"ט, 13 מאי 2019, במעמד הצדדים.